

เตือนภัยโรคพืช ที่มาในช่วงหน้าหนาว

เมื่อเข้าสู่ฤดูหนาว ในช่วงหลังการเก็บเกี่ยวข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่จะเริ่มทำการเพาะปลูกพืชผัก เพราะในช่วงฤดูหนาวพืชผักจะงอกงาม
อย่างดี แต่อากาศที่หนาวเย็นบวกกับความแล้งที่มีหมอกในตอนเช้า
แดดแรงในตอนกลางวัน อากาศเย็นในตอนกลางวัน ระวังโรคพืชที่จะ
ตามมาแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว ทำให้ผลผลิตน้อย โตช้า ร้ายแรงสุด
ถึงขั้น ผลผลิตจากสูญเสียไปโดยถาวร เรามาดูโรคพืชที่พบได้บ่อยที่สุดว่า
แต่ละโรคเกิดจากเชื้อ ชนิดไหน มีอาการ และเราควรป้องกันวิธีไหน

โรคราน้ำค้าง

เชื้อสาเหตุ: เกิดจากเชื้อรา *Pseudoperonospora cubensis*

พบในพืชจำพวก: แตง พืชในตระกูลผักกาด

ลักษณะอาการ: มักพบอาการของโรคบนใบที่อยู่บริเวณด้านล่างของต้น
ก่อน แล้วขยายลุกลามไปยังใบที่อยู่ด้านบน อาการเริ่มแรก บนใบปรากฏ
แผลฉ่ำน้ำต่อมาแผลจะขยายตามกรอบของเส้นใบย่อย ทำให้เห็นแผลเป็น
รูปเหลี่ยมเล็กๆ ต่อมาแผลเปลี่ยนเป็นสีเหลือง แผลจะขยายติดต่อกันเป็น
แผลขนาดใหญ่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือเทาดำ หากอาการรุนแรงจะ
ทำให้ใบเหลืองและแห้งตายทั้งต้น พืชที่เป็นโรคจะติดผลน้อย ผลมีขนาด
เล็ก คุณภาพของผลจะ ลดลง หากเป็นโรค ในระยะมีผลอ่อน จะทำให้ผล
ลีบเล็ก และบิดเบี้ยว

แนวทางการป้องกัน/แก้ไข

1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและปราศจากโรค
2. ก่อนปลูกควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่น 50 องศาเซลเซียส นาน 20-30
นาที หรือคลุกเมล็ดด้วยสาร เมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ด
พันธุ์ 1 กก.
3. ไม่ปลูกพืชแน่นเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง
4. หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศใน แปลงได้ดี และทำลาย
แหล่งอาศัยของตัวแก่
5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรค เริ่มระบาดพ่นด้วย
สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัม
ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแมนโคเซบ + เมทาแลกซิล-เอ็ม 64% + 4% WG อัตรา
50 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทั้งบนใบและใต้ใบ ทุก 5 - 7 วัน

โรคราแป้ง

เชื้อสาเหตุ: เกิดจากเชื้อรา *Oidium* sp.

ลักษณะอาการ: พบเชื้อราคล้ายผงแป้งสีขาวเกิดเป็นหย่อมๆ
บนใบ มักพบที่ใบส่วนล่างของต้นก่อน ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสม
สมอาการโรคจะกระจายทั่วทั้งใบ และลุกลามขึ้นไปยังใบส่วนบน
ของต้น ต่อมาใบค่อยๆ ชีดเหลืองและแห้ง ถ้าพืชเป็นโรคใน
ระยะติดผลอ่อน จะทำให้ผลแกร็น บิดเบี้ยว ผิวขรุขระ เป็นตุ่ม
หรือแผลที่เปลือก

แนวทางการป้องกัน/แก้ไข

1. หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศใน แปลงได้ดี
2. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคเริ่มระบาด พ่น
ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ทีบูโคนาโซล + ไตรฟลอกซีส
โตรบิน 50% + 25% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เพ
นทิลโอไพแรด 20% SC อัตรา 5 - 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น
ทุก 5 - 7 วัน
3. แปลงที่เป็นโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วควรเก็บ
ซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก

โรคใบจุดสีม่วง

พบในพืชจำพวก: หอมหัวใหญ่, หอมแดง, กระเทียม

เชื้อสาเหตุ: เกิดจากเชื้อรา *Alternaria porri*

ลักษณะอาการ: อาการเริ่มแรก พบจุดฉ่ำน้ำขนาดเล็ก ต่อมาแผล
ขยายออกตามความยาวของใบ มีลักษณะเป็นรูปไข่ เนื้อเยื่อยุบตัว
แผลสีม่วงเข้มหรือสีน้ำตาลอมม่วง ตรงกลางชีดจางกว่าเล็กน้อย มี
แถบสีขาวหรือสีเหลืองล้อมรอบแผล ถ้าอากาศชื้นจะพบผงสปอร์
สีดำของเชื้อราสาเหตุโรคบนแผล เมื่อมีหลายแผลขยายต่อกันจะ
ทำให้ใบแห้ง ต้นโทรม หากเชื้อราเข้าทำลายที่ส่วนหัว จะทำให้หัวเน่า
เก็บไว้ได้ไม่นาน

แนวทางการป้องกัน/แก้ไข

1. ก่อนปลูกควรปรับปรุงดินให้มีสภาพเหมาะสมกับการปลูกหอม
และกระเทียม โดยการใส่ปุ๋ยขาว ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์
2. ใช้หัวพันธุ์ที่ปราศจากโรค โดยแช่หัวพันธุ์หรือต้นกล้าก่อน
ปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC
อัตรา 30-40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 15 - 20 นาที
3. ตรวจแปลงปลูกสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัด
โรคพืช เช่น ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20
ลิตร หากโรคยังคงระบาดควรพ่นซ้ำ ทุก 5 - 7 วัน แต่ไม่ควรเกิน
4 ครั้ง แล้วสลับพ่นด้วย แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 40 - 50 กรัมต่อ
น้ำ 20 ลิตร เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อสาเหตุโรค

โรคเน่าคอดิน

พบในพืชจำพวก: ต้นอ่อนของผัก ตระกูลกะหล่ำและผักกาด เช่น ค่ะน้า
กะหล่ำปลี ผักฮ่องเต้ กวางตุ้ง เป็นต้น

เชื้อสาเหตุ: เกิดจากเชื้อรา *Pythium* spp.

ลักษณะอาการ: โรคเน่าคอดิน แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

- 1) ราเข้าทำลายเมล็ดหรือต้นกล้า ก่อนที่จะงอกขึ้นดิน ทำให้เมล็ดไม่
งอก หรือรากต้นอ่อนถูกทำลายทันที ทำให้ไม่มีใบเลี้ยงออกมา
- 2) ราเข้าทำลายส่วนราก ทำให้ต้นกล้าเหี่ยวทั้งต้นและหักล้มและตาย
ก่อนจะแตกใบจริง

แนวทางการป้องกัน/แก้ไข

1. ใช้ชีววิธี โดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา โดยทำการคลุกกับเมล็ดหรือ
ดิน หรือแช่เมล็ดและกิ่งพันธุ์ในอัตรา 200 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร เป็นเวลา 2-
10 ชั่วโมง
2. คลุกเมล็ดด้วยสารเคมีที่ฆ่าเชื้อรา (fungicide) ช่วยป้องกัน
hypocotyls และ radicle ที่งอกมาให้ความต้านทานต่อรา ที่นิยมใช้คือ
captan , dichlone และ thiram
3. ใช้สารเคมีพ่นต้นกล้าในระยะที่ปลูกใหม่ เช่น ziram , chloranil ,
captan ,soluble coppers ถ้าดินมีเชื้อมากและมีความชื้นสูง